

Když jsme v knize Jaroslava Jaroše pročetli sepsaná svědectví paní Vlasty Cikánkové (nar. 192) přišlo mi nedůstojné ptát se, zda je paní ještě mezi námi. O to více jsem se těšil na setkání s touto ženou, která je stále v plné síle svého obdivuhodného dlouhého života.

Obklopena lidmi, kteří ji mají rádi, ve své

rodné vesničce, o níž tak krásně vyprávěla.

Narodila jsem se tady, v tomhle domě, a tady taky umřu. Moje maminka se jmenovala Marie a tatínek Jaroslav Zlatohlávek. Měl tady svoji dílnu, pracoval doma, jako truhlář a maminka se starala o nás děti. To si ještě pamatuju, jak nám tenkrát vyhořela kůlna, přijeli hasiči, ale moc z ní už nezbylo. Tak šel tatínek pracovat do Byšic, do Gráfovky....

To jsem tady hned naproti našemu baráku chodila do školy a mou největší kamarádkou byla Líba Husáková, dcera učitele. Ale ta už je taky po smrti....

Já vyšla školu a byla jsem doma. Nemohla jsem nikde najít práci. Pro všechno jsem byla moc mladá. Tak mě tatínek bral do Gráfovky. Ale tam se mi dělalo zle z toho smradu,

z toho droždí, jak tam dělali ty polívky. To se nedalo vydržet. Jak tam ty lidi vůbec mohli dělat? Vydržela jsem tam snad je půl roku, potom jsem chodila dělat na pole. Pak mi maminku i tatínka sebralo gestapo za toho Ukrajince a já zůstala doma jenom s bráchou. Ten Ukrajinec byl přitom u nás jenom na dvoře, nic jsme mu nedávali, a on na nás potom ukázal....

V tom květnu, jak tady byli ti partyzáni, tak jsem viděla jet ten autobus vesnicí na ty Čečelice. To jsem byla u silnice na trávě a koukala jsem se na ně, jak jedou. Když se vraceli, tak do nich začali střílet tady kousek pod námi u křížku, na silnici za hospodou. To jsem tady zrovna měla kamarádku Mirku Haspeklovou, ta se potom odstěhovala někam do pohraničí a nevím, jestli je ještě živá. Tak jsme to viděly obě. Jak se začalo střílet, tak jsme vyběhly na půdu a koukaly jsme se mezírkou mezi taškama, co se tam na té silnici děje. To už hořela Čurdova stodola a Holečkův barák, protože ti Němci viděl, jak do toho jejich domečku utíkal jeden z těch partyzánů se schovat. Holečkovi byli schovaní ve sklepě, celá rodina i s malým dítětem, a furt se střílelo.

Ten autobus stál u plotu, u toho křížku. Venku před tím autobusem ležel mrtvý voják

a vedle sebe měl položený kolo. Pořád je tam ty vojáky vidím, na tý střeše toho autobusu. Byli tři. Seskočili z něj a stříleli. Pak najednou utíkal naší ulici Láďa Košů z Přívor a dával všem echo, že Němci vtáhli do vesnice, zapalují domy, a abychom na

nic nečekali a honem utíkali do lesa se schovat. Tak jsme s bratrem honem něco posbírali do uzlíčku a utíkali. To bylo už k půlnoci. Leželi jsme za plotem u hájenky a jenom slyšeli ty rány a štěkot psů. To byl neskutečný řev, co jsme si museli vyslechnout, to se nedá o tom vůbec mluvit. Víte, jak jsme se strašně oba báli? Potom k ránu jsme šli přes les do Mečeříže, to už bylo ticho, ale my jsme se báli vrátit. Jak jsme se dostali do Mečeříže, tak jsme tam zabouchali u jednoho stavení, otevřela nám nějaká paní, my jsme jí všechno řekli a ona nás hned vzala domů a řekla manželovi, že si lehneme do jeho postele, ať jde do komory. Tak šel, a paní nám dala koláče.

Potom, to bylo ale ještě toho dne, jsme šli s bratrem jenom s tím ranečkem, co nám zůstal, do těch Krp. K těm našim tetám. Tam jsme měli tři tety. Jedna se jmenovala Růžena Štruplová, druhá Hanková Anna a třetí byla Marie Měšťáková. Ty se o nás potom tam staraly.

Bratr to ale dlouho nevydržel a hned druhý den se musel podívat do Konětop, co a jak s našim domkem, a večer si pro mě přišel. Náš domek stál, jenom zepředu byl spálený. Franta Studený ho uhasil. Ale stodola před námi už nebyla a spousta jiných domů taky. Ženský u nich stály a nevěděly, co mají dělat. Brečely a chlapi se snažili zachránit, co se ještě dalo. Němci už tam nebyli.

Potom jsem byla se podívat, jak topili tu učitelku Vavrovskou. To jsem taky viděla. Mladá se plácala v rybníku, stará venku na břehu křičela a byla tam snad u toho celá vesnice. Taky i ty chudáky německý vojáky, co pochytili v lese. Naši je přivedli, bili je a pak je odvezli a prý zastřelili hnedka za vsí. Kousek od silnice na Čechelice. Pak tu byli Rusové a já pořád vyhlížela maminku, kdy už přijde domů. Přivezli ji ale nejdříve z Terezína do Prahy, a pak teprve se vrátila. Tatínka už jsme nikdy neviděli. Zastřelili ho v Terezíně na čtvrtém dvoře sedmého května. Už byl nemocný a nemocný na poslední chvíli postříleli. Promiňte, nezlobte se, já už nemůžu vyprávět.